

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ หน่วยทหารแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก

Factors Influencing Stress level of The New Troops, The Military Unit In Phitsanulok Province

ขจรศักดิ์ อินทเนตร*¹ ปราโมทย์ วงศ์สวัสดิ์²

Khachornsak Inthanate*¹ Pramote Wongsawat²

¹ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก

¹Fort Somdej Pra Naresuan Maharaj, Phitsanulok, Thailand 65000

²คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก 65000

²Faculty of Public Health, Naresuan University, Phitsanulok, Thailand 65000

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียด สัมพันธภาพกับบุคคลอื่น การปรับตัว การรับรู้เกี่ยวกับทหาร เจตคติต่อการฝึกทหาร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ หน่วยทหารแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ พลทหารกองประจำการใหม่จำนวน 410 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยสูตรประมาณค่าสัดส่วน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 8 ส่วน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงและความเที่ยงตามเกณฑ์มาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และการวิเคราะห์สถิติถดถอยเชิงอันดับ

ผลการวิจัย พบว่าพลทหารกองประจำการใหม่ มีความเครียดอยู่ในระดับเครียดน้อย ร้อยละ 66.8 สัมพันธภาพอยู่ในระดับดี การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง เจตคติต่อการฝึกทหารอยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้เกี่ยวกับทหารอยู่ในระดับสูง โดยปัจจัยภาระความรับผิดชอบในครอบครัว ปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง มิติการตัดสินใจและแก้ปัญหา ปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข มิติความพอใจในชีวิต ปัจจัยสัมพันธภาพกับครูฝึก ปัจจัยการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ และปัจจัยการรับรู้บทบาทการเป็นทหาร มิติการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันพยากรณ์ระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ได้ร้อยละ 36.0

คำสำคัญ : ความเครียด พลทหารกองประจำการใหม่

Abstract

This descriptive research aimed to determine factors influencing stress levels of the new troops at 4th Infantry Division, Fort Somdej Pra Naresuan Maharaj, Phitsanulok Province. The samples were 410 new troops calculated based on the estimating population proportion. Simple random sampling technique was used to recruit the samples. The research tool was a questionnaire created by the researcher and its quality was tested in terms of content validity and reliability which met the standard criteria. Data were analyzed using descriptive statistics and ordinal logistic regression, defining statistical significance at .05 as a criterion for accepting hypothesis.

The results showed that the new troops had stress at mild stress level 66.8%, relationships with other people are at a good level, adaptation is at a moderate level, perception about military is at a high level, attitude towards military training is at a moderate level. Factors influencing the stress levels of the new troops are consisted of firstly, family responsibility, emotional quotient; decision and solving problems, emotional quotient; life satisfaction, relationship with the trainers, personal and emotional adaptation and lastly, military role recognition in the treatment of adults with statistical significance level of .05. These factors could predict the stress levels of new troops by 36%.

Keywords : Stress, New Troops

บทนำ

สถานการณ์ภาวะสุขภาพจิตของคนไทยปัจจุบัน นับว่ายังมีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากรายงานของระบบศูนย์กลางการให้บริการผู้ป่วยจิตเวชของประเทศไทย กรมสุขภาพจิต ปี 2559 พบว่ามีผู้รับบริการเพิ่มขึ้นจาก 594,559 ราย เป็น 712,359 ราย โดยพบว่ามีปัญหาสุขภาพจิต ได้แก่ โรคจิต โรควิตกกังวล และโรคซึมเศร้า ตามลำดับ และจากรายงานผลการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ 1323 ของหน่วยงานในสังกัดกรมสุขภาพจิต ปี 2558 พบว่ามีผู้รับบริการเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2557 โดยมีปัญหาสุขภาพจิต ได้แก่ ความเครียด ความวิตกกังวล โรคทางจิตเวช และเรื่องเพศ ตามลำดับ¹ ภาวะสุขภาพจิตของประชากรในจังหวัดพิษณุโลก จากรายงานผู้ป่วยมารับบริการด้านจิตเวช ปี 2559 พบว่ามีผู้มารับบริการเพิ่มขึ้นจาก 2,832 ราย เป็น 5,175 ราย โดยพบว่ามีปัญหาสุขภาพจิต ได้แก่ โรคจิต โรคซึมเศร้า และ โรควิตกกังวล ตามลำดับ

ปัญหาสุขภาพจิตนอกจากจะพบในประชาชนทั่วไปแล้วยังพบในกำลังพลของกองทัพบก ข้อมูลทางสถิติ แผนกจิตเวช รพ.ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก จากการตรวจคัดกรองสุขภาพจิต พลทหารกองประจำการใหม่ กองทัพบกที่ 3 จังหวัดพิษณุโลก พบว่าพลทหารกองประจำการใหม่ในผลัดที่ 2 ปี พ.ศ. 2556, 2557 และ 2558 มีปัญหา

ทางสุขภาพจิตซึ่งคิดเป็นอัตราต่อพันประชากร ดังนี้คือ มีความเครียดระดับมากขึ้นไป 79.82, 69.07 และ 123.92 ตามลำดับ รองลงมาคือมีแนวโน้มซึมเศร้า 51.75, 37.75 และ 74.04 ตามลำดับ และมีแนวโน้มฆ่าตัวตาย 21.05, 17.67 และ 35.85 ตามลำดับ

พลทหารกองประจำการใหม่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง อาทิเช่น การฝึกทหาร การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน ครูฝึก การพักในค่ายทหาร กฎระเบียบ การปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากเดิม และอื่น ๆ จึงทำให้พลทหารใหม่มีภาวะเครียด³ ซึ่งเมื่อเกิดความเครียดขึ้นแล้วผู้ที่สามารถเผชิญและจัดการกับความเครียดได้อย่างเหมาะสมจะสามารถดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติ ในทางกลับกันผู้ที่ไม่สามารถเผชิญและจัดการกับความเครียดที่เหมาะสมได้ ก็จะส่งผลให้เกิดความตึงเครียดมากขึ้น³ และอาจจะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เช่น ภาวะซึมเศร้า หรือการคิดฆ่าตัวตาย เป็นต้น จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่ายังมีการศึกษาความเครียดในกลุ่มพลทหารกองประจำการใหม่ไม่แพร่หลายมากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ เพื่อต้องการเข้าใจถึงปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดของทหารกองประจำการใหม่ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้หา

มาตรการ หรือแนวทางในการวางแผน ดูแล และป้องกันการเกิดความเครียดในทหารกองประจำการใหม่ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น การปรับตัว การรับรู้เกี่ยวกับทหาร เจตคติต่อการฝึกทหาร และระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ หน่วยทหารแห่งหนึ่งใน จังหวัดพิษณุโลก

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น การปรับตัว การรับรู้เกี่ยวกับทหาร เจตคติต่อการฝึกทหาร และคุณลักษณะส่วนบุคคล ต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ หน่วยทหารแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น การปรับตัว การรับรู้เกี่ยวกับทหาร เจตคติต่อการฝึกทหาร คุณลักษณะส่วนบุคคล และความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ อยู่ในระดับใด

2. ปัจจัยสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น การปรับตัว การรับรู้เกี่ยวกับทหาร เจตคติต่อการฝึกทหาร และคุณลักษณะส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ ได้หรือไม่

สมมุติฐานของการวิจัย

ปัจจัยสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น การปรับตัว การรับรู้เกี่ยวกับทหาร เจตคติต่อการฝึกทหาร และคุณลักษณะส่วนบุคคล มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ หน่วยทหารแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น การปรับตัว การรับรู้เกี่ยวกับทหาร เจตคติต่อการฝึกทหาร และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ หน่วยทหารแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ พลทหารกองประจำการใหม่จำนวน 410 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยสูตรประมาณค่าสัดส่วน

สุ่มตัวอย่างง่าย ทำเก็บรวบรวมข้อมูลในสัปดาห์ที่ 5 ของการฝึกทหารใหม่ (ธันวาคม 2561)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พลทหารกองประจำการใหม่ หน่วยทหารแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก ผลัดที่ 2 ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 558 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยสูตรประมาณค่าสัดส่วน⁹ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพสมรส ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ภาวะความรับผิดชอบในครอบครัว ระยะเวลาการเข้ารับราชการทหาร และวิธีการเข้ารับราชการทหาร

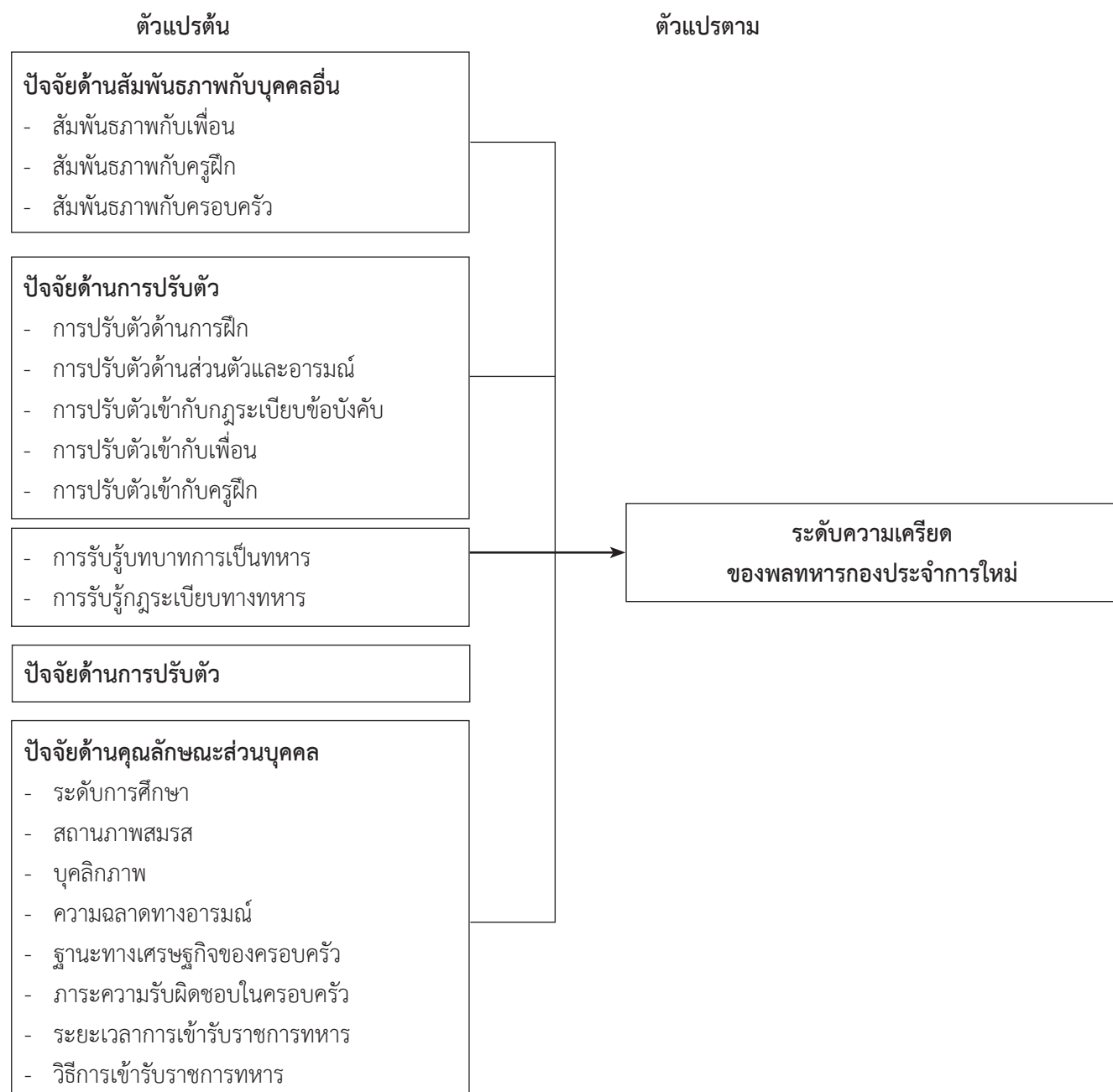
ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านบุคลิกภาพ มี 17 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ ใช้เกณฑ์การประเมินแบบอิงกลุ่ม คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มหมายถึงมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มหมายถึงมีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

ตอนที่ 3 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) สำหรับผู้ใหญ่ อายุ 18-60 ปี ของกรมสุขภาพจิต มี 52 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ แปลผลเป็น 3 ระดับ คือ คะแนนต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ หมายถึงมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ คะแนนอยู่ในช่วงปกติ หมายถึงมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ และคะแนนสูงกว่าช่วงคะแนนปกติ หมายถึงมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพ มี 40 ข้อ โดยข้อคำถามแบ่งเป็น สัมพันธภาพกับครูฝึกสัมพันธภาพกับเพื่อน และสัมพันธภาพกับครอบครัว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การประเมินแบบอิงเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-2.33 หมายถึงมีสัมพันธภาพอยู่ในระดับไม่ดี ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.34-3.67 หมายถึงมีสัมพันธภาพอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.68-5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพอยู่ในระดับดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามด้านการปรับตัว มี 45 ข้อ โดยข้อคำถามแบ่งเป็นการปรับตัวด้านการฝึก การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ และการปรับตัวให้เข้ากับกฎระเบียบข้อบังคับ การปรับตัวเข้ากับเพื่อน และการปรับตัวเข้ากับครูฝึก

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การประเมินแบบอิงเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-2.33 หมายถึงมีการปรับตัวอยู่ในระดับไม่ดี ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.34-3.67 หมายถึงมีการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.68-5.00 หมายถึงมีการปรับตัวอยู่ในระดับดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามด้านการรับรู้เกี่ยวกับทหาร มี 50 ข้อ ได้แก่ การรับรู้บทบาทการเป็นทหาร และการรับรู้กฎระเบียบทางทหาร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การประเมินแบบอิงเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง

1.00-2.33 หมายถึงมีการรับรู้อยู่ในระดับต่ำ ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.34-3.67 หมายถึงมีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.68-5.00 หมายถึงมีการรับรู้อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านเจตคติต่อการฝึกทหาร มี 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์การประเมินแบบอิงเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-2.33 หมายถึงมีเจตคติอยู่ในระดับไม่ดี ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.34-3.67 หมายถึงมีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.68-5.00 หมายถึงมีเจตคติอยู่ในระดับดี

ตอนที่ 8 แบบประเมินความเครียด (ST5) ของกรมสุขภาพจิต ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ การแปลผล คะแนน 0-4 หมายถึง เครียดน้อย คะแนน 5-7 หมายถึง เครียดปานกลาง คะแนน 8-9 หมายถึง เครียดมาก และคะแนน 10-15 หมายถึง เครียดมากที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปรในแต่ละข้อ (Item-Index of Item-Objective Congruence) ในการวิจัยครั้งนี้มากกว่า 0.5 ทุกข้อซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถาม (ตอนที่ 2,4,5,6,7) มาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าดังนี้ 0.83, 0.90, 0.89, 0.97 และ 0.87 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมวิจัย กลุ่มตัวอย่างต้องลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ การวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยโดยถูกต้องตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองใช้ระยะเวลา 15-25 นาที

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้นำโครงการวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยได้รับการอนุมัติ เลขที่ 0973/60 ณ วันที่ 19 พ.ย. 2560

ภายหลังจากได้รับการรับรองแล้ว ผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถยกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อการฝึกและการรับราชการทหารทั้งสิ้น ข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับ และสรุปผลออกมาเป็นภาพรวม เพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเท่านั้น

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ระดับของปัจจัยด้านสัมพันธภาพ ปัจจัยด้านการปรับตัว ปัจจัยด้านการรับรู้ ปัจจัยด้านเจตคติต่อการฝึกทหาร ด้วยการใช้เกณฑ์การประเมินแบบอิงเกณฑ์ และระดับความเครียด ด้วยเกณฑ์ประเมินความเครียด (ST5) ของกรมสุขภาพจิต
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกแบบอันดับ
4. กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเกณฑ์ในการยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของพลทหารกองประจำการใหม่ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 98.3 รองลงมาคืออายุระหว่าง 26-29 ปี ร้อยละ 1.7 โดยมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า มากที่สุด ร้อยละ 57.8 รองลงมาคือระดับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 23.9 และระดับต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 14.4 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98.5 รองลงมาคือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.2 และอื่น ๆ (ไม่นับถือศาสนา) ร้อยละ 0.2 ด้านสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานะเดี่ยว ร้อยละ 87.3 และมีสถานภาพคู่ ร้อยละ 12.7 ด้านฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่าครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 43.9 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 34.4 และมีรายได้มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 21.7 ด้านภาระความรับผิดชอบในครอบครัว พบว่ามีภาระความรับผิดชอบในครอบครัว ร้อยละ 63.9 และไม่มีภาระรับผิดชอบในครอบครัว ร้อยละ 36.1 เวลาในการรับราชการทหารส่วนใหญ่รับราชการ 2 ปี ร้อยละ

70.5 รองลงมาคือ 1 ปี ร้อยละ 24.1 และ 6 เดือน ร้อยละ 5.4 โดยวิธีการเข้ารับราชการทหาร ส่วนใหญ่เข้ารับราชการโดยวิธีแบบจับฉลาก ร้อยละ 69.0 รองลงมาคือแบบร้องขอ ร้อยละ 30.7

พลทหารกองประจำการใหม่มีความเครียดอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 66.8 เครียดระดับปานกลาง ร้อยละ 23.4 และเครียดระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 9.8 ด้านสัมพันธภาพอยู่ในระดับดี ด้านการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง ด้านเจตคติ

ต่อการฝึกทหารอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการรับรู้เกี่ยวกับทหารอยู่ในระดับสูง เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยเชิงลำดับพบว่าภาระความรับผิดชอบในครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง มิติตัดสินใจและแก้ปัญหา และด้านสุขุมิตีพอใจในชีวิต สัมพันธภาพกับครูฝึก การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ และการรับรู้บทบาทการเป็นทหาร มีผลการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงค่าสถิติ Model Fitting Information

Model	-2 Log Likelihood	Chi-Square	df	p-value
Intercept Only	648.135			
Final	512.967	135.168	37	.000

จากตารางที่ 2 ค่า -2 log likelihood ของ Final full model มีค่าต่ำกว่าแบบ intercept only และความแตกต่างของ 2 สมการ มีนัยสำคัญทางสถิติ p-value = .000 ซึ่งแปลว่า Final full model ที่ใช้ในการวิจัยนี้ ดีกว่าแบบ intercept Only ในการพยากรณ์ความเครียดของทหารกองประจำการใหม่

ตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติ Goodness-of-Fit

	Chi-Square	df	p-value
Pearson	645.041	745	.997
Deviance	512.967	745	1.000

จากตารางที่ 3 ค่า Deviance Chi-Square มีนัยสำคัญทางสถิติ p-value = 1.000 ซึ่งหมายถึงสมการโลจิสติกส์ในงานวิจัยนี้ มีความเหมาะสมกับข้อมูล

ตารางที่ 4 แสดงค่าสถิติ Pseudo R-Square

Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square	McFadden
0.291	0.360	0.209

จากตารางที่ 4 ค่า Cox & Snell R Square = 0.291 มีค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์ แสดงถึงความเหมาะสมของสมการในแง่ของการเปรียบเทียบคุณภาพของสมการที่สร้างขึ้นกับสมการที่แย่ที่สุด ก็คือแบบจำลองว่าง (Null Model) ที่ไม่มีตัวแปรอิสระใด ๆ และค่า Nagelkerke R Square = 0.360 แสดงถึงตัวแปรต้นต่าง ๆ สามารถอธิบายความผันแปรของระดับความเครียดของทหารกองประจำการใหม่ ได้ร้อยละ 36 เมื่อพิจารณาค่า Wald Statistic ที่มากกว่า 1 และค่า Sig. ที่มีค่าน้อยกว่า .05 พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ ดังตารางที่ 5

ตาราง 5 แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่

ปัจจัย	Odds Ratio	Adjusted Odds Ratio	95%CI	p-value
ภาวะความรับผิดชอบในครอบครัว (ตัวแปรอ้างอิง = ไม่มีภาระ)				
มีภาระ	0.606	1.83	1.18 - 2.85	0.007*
ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง มิติตัดสินใจ และแก้ปัญหา (ตัวแปรอ้างอิง = ระดับปกติ)				
ระดับต่ำ	0.708	2.03	1.31 - 3.14	0.002*
ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข มิติพอใจชีวิต (ตัวแปรอ้างอิง = ระดับปกติ)				
ระดับต่ำ	0.842	2.32	1.46 - 3.68	<0.001*
สัมพันธภาพกับครูฝึก (ตัวแปรอ้างอิง = ระดับดี)				
ระดับไม่ดี	0.992	2.70	1.74 - 4.19	<0.001*
การปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ (ตัวแปรอ้างอิง = ระดับไม่ดี)				
ระดับดี	0.815	2.26	1.42 - 3.61	0.001*
การรับรู้บทบาทการเป็นทหาร มิติการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ (ตัวแปรอ้างอิง = ระดับสูง)				
ระดับต่ำ	0.599	1.82	1.07 - 3.1	0.028*

หมายเหตุ : Ordinal logistic regression, Link function: Negative Log-log

*Statistically significant with p-value < .05

95%CI: 95% Confidence Interval

จากตารางที่ 5 เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยทั้งหมดด้วยสถิติถดถอยเชิงอันดับ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่มีดังต่อไปนี้ กลุ่มที่มีภาระรับผิดชอบในครอบครัว จะมีระดับความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีภาระในครอบครัว 1.83 เท่า กลุ่มที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งมิติการตัดสินใจและแก้ปัญหาในระดับต่ำ จะมีระดับความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในระดับปกติ 2.03 เท่า กลุ่มที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุขมิติความพอใจในชีวิตในระดับต่ำ จะมีระดับความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในระดับปกติ 2.32 เท่า กลุ่มที่มีสัมพันธภาพกับครูฝึกในระดับไม่ดี จะมีระดับความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในระดับดี 2.70 เท่า กลุ่มที่มีการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ในระดับดี จะมีระดับความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในระดับไม่ดี 2.26 เท่า และกลุ่มที่มีการรับรู้บทบาทการเป็นทหาร มิติการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ในระดับต่ำ จะมีระดับความเครียดสูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในระดับสูง 1.82 เท่า

ทั้ง 6 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ด้วยสถิติถดถอยเชิงอันดับ (Ordinal Logistic Regression) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่มีดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านภาระความรับผิดชอบในครอบครัว พบว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีภาระความรับผิดชอบในครอบครัว จะมีระดับความเครียดสูงกว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่ไม่มีการความรับผิดชอบในครอบครัว 1.83 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดจากการทำงานของพยาบาล⁷ ที่พบว่าภาระความ

รับผิดชอบต่อการปรับตัวมีความสัมพันธ์กับความเครียดจากการทำงาน โดยผู้ที่มีภาระในครอบครัวมากย่อมมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากตามไปด้วย ทำให้มีแนวโน้มที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และเกิดความเครียดได้มากกว่าผู้ที่มีภาระในครอบครัวน้อย จากผลการวิจัยอธิบายได้ว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีภาระความรับผิดชอบในครอบครัว บางคนมีบทบาทหน้าที่เป็นเสาหลักของครอบครัว ดูแลบิดา มารดา บางคนต้องเลี้ยงดูภรรยา และบุตร มีภาระที่ต้องรับผิดชอบทั้งด้านค่าใช้จ่ายและความเป็นอยู่ของครอบครัว เมื่อเข้ารับราชการทหาร ภาระทั้งหมดก็ตกอยู่กับสมาชิกในครอบครัวที่ต้องช่วยเหลือดูแลกันเอง ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดได้มากกว่าคนที่ไม่มีภาระความรับผิดชอบในครอบครัว

ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า พลทหารกองประจำการใหม่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง มิติการตัดสินใจและแก้ปัญหาที่อยู่ในระดับต่ำ จะมีระดับความเครียดสูงกว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง มิติการตัดสินใจและแก้ปัญหาที่อยู่ในระดับปกติ 2.03 เท่า พลทหารกองประจำการใหม่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข มิติความพอใจในชีวิตที่อยู่ในระดับต่ำ จะมีระดับความเครียดสูงกว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข มิติความพอใจในชีวิตที่อยู่ในระดับปกติ 2.32 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ ความเครียด ผลการศึกษาเฉลี่ย และผลการสอบวัดความรู้รายรอบของนักศึกษา⁵ ที่พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในรูปแบบแปรผกผันกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยนักศึกษาที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีความเครียดที่ต่ำ คนที่สามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้ดีจะทำให้บุคคลนั้นมีสุขภาพจิตที่ดีสามารถจัดการกับความเครียดได้ไม่ว่าจะต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่กดดันเพียงใด⁴ จากผลการวิจัยอธิบายได้ว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะสามารถดำเนินชีวิตไปในทางที่ดี และนำความรู้สึกที่แท้จริงภายในไปใช้ประกอบการตัดสินใจและการแก้ปัญหาได้ดี สามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองไปในทางที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นความวิตกกังวลหรือความเครียด หรือปัญหาอื่น ๆ มีความพึงพอใจในชีวิตและปัจจุบันที่เป็นอยู่ ดังนั้นพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีความเครียดที่ต่ำ

ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ พบว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีสัมพันธภาพกับครูฝึกอยู่ในระดับไม่ดี จะมีระดับความเครียดสูงกว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีสัมพันธภาพกับครูฝึกที่อยู่ในระดับดี 2.70 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของนักศึกษาคณะพยาบาล⁶ ที่พบว่าการมีสัมพันธภาพที่ไม่ราบรื่น และเกิดความรู้สึกในทางลบต่อเพื่อน/รุ่นพี่/อาจารย์ ทำให้รู้สึกไม่ไว้วางใจ และมีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ขาดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในครอบครัว และขาดการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ทำให้เกิดความเครียดในนักศึกษาพยาบาล จากผลการวิจัยอธิบายได้ว่า ครูฝึกทหารใหม่จะเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับพลทหารกองประจำการใหม่ตลอดเวลาในช่วงการฝึกทหารใหม่ทั้งในเรื่องระเบียบปฏิบัติประจำวัน การฝึกทหาร การอบรม เป็นต้น ในกรณีพลทหารกระทำความผิดวินัย ครูฝึกทหารใหม่สามารถสั่งลงโทษ หรือปรับปรุงวินัยได้ตามระเบียบกองทัพบก หรือตามระเบียบหน่วยฝึก หรือตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา พลทหารกองประจำการใหม่จึงมีความรู้สึกเกรงกลัวครูฝึกทหารใหม่ และกลัวการถูกทำโทษ ทหารกองประจำการใหม่ที่มีสัมพันธภาพไม่ดีกับครูฝึกทหารใหม่ จะเป็นที่จดจำของครูฝึกทหารใหม่ มักจะถูกเรียกให้ทำกิจกรรมบ่อย เพื่อปรับพฤติกรรมให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ ดังนั้นพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีสัมพันธภาพกับครูฝึกที่ไม่ดี จะมีความเครียดที่สูง

ปัจจัยด้านการปรับตัว พบว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ที่อยู่ในระดับดี จะมีระดับความเครียดสูงกว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีการปรับตัวด้านส่วนตัวและอารมณ์ที่อยู่ในระดับไม่ดี 2.26 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของทหารใหม่กองประจำการ² พบว่าความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวของพลทหารกองประจำการใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อธิบายจากผลการวิจัยได้ว่า พลทหารกองประจำการใหม่ที่มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ และบุคคลอื่นได้ดี หรือมีการเห็นอกเห็นใจคนอื่นมากเกินไป อาจทำให้ตนเองเก็บกด ส่งผลให้ไม่สามารถที่จะปรับตัวได้ดี จึงเกิดความเครียดมากขึ้น

ปัจจัยด้านการรับรู้เกี่ยวกับการเป็นทหาร พบว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีการรับรู้บทบาทการเป็นทหารด้านการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ที่อยู่ในระดับน้อย จะมีความเครียดมากกว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่อยู่ในระดับมาก 1.82 เท่า อธิบายได้ว่า พลทหารกองประจำการใหม่ที่อยู่ใน

ระหว่างการปรับตัวจากพลเรือนมาเป็นพลทหาร จะมีความรู้สึกกลัว และวิตกกังวลเมื่อพบปะผู้ใหญ่ ซึ่งหมายรวมถึงบุคลากรทั้งในหน่วยและนอกหน่วย ทั้งนายทหารชั้นประทวน และนายทหารชั้นสัญญาบัตร เนื่องจากกลัวที่จะปฏิบัติตัวไม่ถูก แสดงความเคารพไม่ถูกต้อง และจะต้องถูกลงโทษทางวินัย ดังนั้นการรับรู้บทบาทการเป็นทหารต่ำ จึงทำให้เกิดความเครียดสูง

จากผลการศึกษา จึงสรุปได้ว่าปัจจัยการมีภาระความรับผิดชอบในครอบครัว ปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเกมิตัดตัดสินใจและแก้ปัญหา และด้านสุขุมติพื่อใจในชีวิต ปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับครูฝึก ปัจจัยการปรับตัวด้านส่วนตัว และอารมณ์ และปัจจัยการรับรู้บทบาทการเป็นทหาร ด้านการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นมีอิทธิพลต่อระดับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าพลทหารกองประจำการใหม่ที่มีภาระรับผิดชอบในครอบครัว จะมีความเครียดมากกว่าคนที่ไม่มีภาระรับผิดชอบในครอบครัว เพื่อเป็นการลดความวิตกกังวลในเรื่องนี้ ผู้ฝึกทหารใหม่ ควรสำรวจด้านความจำเป็นของพลทหารกองประจำการใหม่ โดยเฉพาะคนที่เป็ผู้นำ หรือเสาหลักของครอบครัว เป็นรายบุคคล และรายงานให้ผู้บังคับบัญชา รับทราบ เพื่อจะได้นำไปพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาลหรือให้การช่วยเหลือครอบครัวพลทหารกองประจำการใหม่ต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่าพลทหารกองประจำการใหม่ส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ ในด้านการควบคุมตัวเอง ด้านการเห็นใจผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบ ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ดังนั้นหน่วยฝึกทหารใหม่ ควรจัดโปรแกรมหรือกิจกรรมระหว่างการฝึก ห่วงพักการฝึก หรือช่วงเวลาอบรมและพบผู้บังคับบัญชา เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่พลทหารกองประจำการใหม่ เพื่อให้มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ หรือระดับที่สูงขึ้น

3. หน่วยฝึกทหารใหม่ ควรจัดกิจกรรมหรือสันทนาการ เพื่อเป็นการละลายพฤติกรรมของพลทหารกองประจำการใหม่ ให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น อาทิ เพื่อน ผู้ฝึกทหารใหม่ ครูฝึกทหารใหม่ หรือผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ซึ่งจะส่งผลให้พลทหารกองประจำการใหม่มีการปรับตัวที่ดีขึ้น

4. หน่วยฝึกทหารใหม่ควรเพิ่ม หรือปรับการสอนอบรมพลทหารใหม่ ในเรื่องการปฏิบัติตน และการแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ ในสัปดาห์แรกของการฝึกทหารใหม่ เพื่อลดความวิตกกังวลในการปฏิบัติตนเมื่อพบปะผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา

5. ผู้บังคับหน่วย หรือผู้ฝึกทหารใหม่ ควรตระหนักถึงการปรับเจตคติ ทศนคติ ในทางลบของพลทหารกองประจำการใหม่ เพื่อให้ทหารกองประจำการใหม่มีเจตคติที่ดีต่อการฝึกทหาร อาทิเช่น การสวดแทรกเนื้อหาในการอบรมประจำวัน ปลุกฝังอุดมการณ์ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับความเครียด และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเครียด รวมไปถึงการจัดการกับความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่ เพื่อให้ได้รายละเอียดอย่างครบถ้วน และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บังคับบัญชาทุกระดับ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายส่งเสริมป้องกันการเกิดปัญหาสุขภาพจิต และลดปัญหาความเครียดของพลทหารกองประจำการใหม่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

References

1. Department of Mental Health, Ministry of Public Health. Annual Report, Department of Mental Health, Fiscal Year 2016. Bangkok; 2017. (in Thai).
2. Kongburan P. Factors Affecting on Adjustment of New Privates of the Third Infantry Battalion of the First Infantry Division of the King's Own Bodyguard, Bangkok. Master Thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Srinakharinwirot; 2008. (in Thai).
3. Nualsuwan K, Prasittivatechakool A, Prajankett O, Stress and Coping Strategies of The Royal Thai Army New Privates. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2012; 13(2): 72-81. (in Thai).

4. Poomsanguan K, Paikoh K, Nurses and Development of Emotional Quotient. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2014; 15(3): 18-23. (in Thai).
5. Roj asavasathien R, Thep Wichaisilapakul M. Relationship between Emotionnal Quotient, Stress, GPA and Comprehensive Test Score of Students Graduated from Sirindhorn College of Public Health Trang. Sirindhorn College of Public Health Trang. Trung; 2010. (in Thai).
6. seehawong S, and others. Factors Causing to Stress of Nursing Students, Ubon Ratchathani University. Journal of the Academic, 2018; 21(42): 93-106 (in Thai).
7. Siangpror P, Rawiworrakul T, Kaewboonchoo O. Factors correlated to job stress among nurses in specialised cancer hospitals, central region of Thailand. Journal Of the health science reserech 2014; 8(1): 17-27 (in Thai).
8. Wajanatinnapat P. and et al. Stress, copingstrategies, and the achievement of nursingstudents, The Royal Thai Army Nursing College. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2009; 10(1): 24-31. (In Thai)
9. Wayne W.,D. Biostatistic : A foundation of analysis in the health science (6th ed.). John Wiley & Sons; 1995 Inc., 177-178.